

Datum
2020-01-29

Diarienummer
KS-2019/407.313

Handläggare
Karin Segerdahl
karin.segerdahl@huddinge.se

Kommunfullmäktige

Beslut om antagande av arkitekturstrategi för Huddinge kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Huddinge kommuns arkitekturstrategi enligt bilaga 1 och detta tjänsteutlåtande daterat den 6 februari 2020 antas.

Sammanfattning

Huddinge är en snabbt växande kommun med höga ambitioner för samhällsbyggandet. Det innebär både förtätning i befintliga områden och skapandet av nya bebyggelse- och stadsmiljöer. Utformningen av byggnader, parker, gator berör alla som bor, arbetar i eller besöker kommunen. Dessutom fortsätter byggnader och offentliga platser att påverka sin omgivning långt efter att de är färdigställda.

Huddinge kommunen har i sina styrdokument för samhällsutveckling uttryckt en ambition om att ha en sammanhållen, effektiv och välfungerande samhällsbyggnadsprocess som inbegriper alla aspekter av hållbar utveckling, såväl social som ekonomisk och ekologisk. Översiktsplanen lyfter fram att målet med stadsutvecklingen är att skapa attraktiva och levande stadsmiljöer genom bland annat att hög gestaltningsnivå ska eftersträvas i planeringen.

För att överbrygga avståndet mellan den översiktliga strategiska styrningen och de konkreta samhällsbyggnadsprojekten har det identifierats att det behövs en metod för att systematisera arbetet med att uppnå attraktiva och levande stadsmiljöer och förhållningssätt i planeringen, samt ett sätt att hålla gestaltningen levande genom hela samhällsbyggnadsprocessen. Detta avstånd ska arkitekturstrategin bidra till att överbrygga. Förvaltningen bedömer att det är ett angeläget styrdokument som tydligt belyser kommunens mål och hållning i arkitektur, gestaltning och stadsbyggnadsfrågor.

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår att arkitekturstrategin för Huddinge kommun antas.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2016 fanns ett åtagande om att ta fram en gestaltungsstrategi för Huddinge. Plansektionen på kommunstyrelsens förvaltning har haft i uppdrag att ta fram förslaget i en projektgrupp med representanter från plansektionen, mark- och exploatering, gatuprojekt och trafik och landskap. En referensgrupp med representanter från övriga förvaltningar har också konsulterats. Underlag till arkitekturstrategins innehåll och riktlinjer har bland annat samlats in via workshops med tjänstepersoner, politiker och Arena Huddinge.

Sammanfattning av arkitekturstrategins innehåll

Syfte och mål

Arkitekturstrategins syfte är att öka och tydliggöra Huddinge kommuns ambitioner när det gäller arkitektur, gestaltning och stadsbyggnadsfrågor. Arkitekturstrategin ska vara ett verktyg för alla berörda aktörer under hela samhällsbyggnadsprocessen.

Huddinge växer snabbt genom både förtätning i befintliga miljöer och genom skapandet av helt nya bebyggelse- och stadsmiljöer. Översiktsplanen lyfter fram att målet med stadsutvecklingen är att skapa attraktiva och levande stadsmiljöer genom bland annat att hög gestaltningsnivå ska eftersträvas i planeringen.

Idag är bostadsbyggandet i hög grad beroende av privata aktörers initiativ, ofta genom förtätning och betydligt mer komplicerade förutsättningar än när jungfrulig mark ska bebyggas. Syftet med en arkitektonisk vision är inte att i förväg detaljstyra utan att sätta olika stadsbyggnadsinitiativ och enskilda projekt i ett större arkitektoniskt sammanhang. En väg till att lyckas är ett väl fungerande samarbete och ett tvärsektorielt arbetssätt mellan kommunens förvaltningar och politiska nämnder.

Arkitekturstrategin ska bli ett verktyg för att hålla gestaltningen levande genom hela samhällsbyggnadsprocessen, men också utgöra ett hjälpmedel vid om- och tillbyggnad som inte kräver planändring. Tidigt beskrivs och tas det ställning till vilka kvaliteter och värden som ska bevaras och utvecklas, för att sedan utifrån respektive plats förutsättningar konkretisera detta i följande planeringsstegen.

Arkitekturstrategins analysmodell för att skapa attraktiva och levande stadsmiljöer

Huddinge kommuns arkitekturstrategi bygger på att alla stadsutvecklingsprojekt ska genomgå två huvudsteg: utgå ifrån platsen och utveckla platsen. Varje kapitel följs av riktlinjer som förtydligar kommunens hållning när det ska skapas nya miljöer eller när befintliga ska kompletteras.

Utgå ifrån platsen

För att lyckas med stadsbyggande och kompletteringar på ett sätt som skapar en attraktiv och välfungerande bebyggelsemiljö över tid krävs kunskap om hur platsen ser ut i dagsläget och vilka behov som finns just där. All planering ska utgå ifrån platsens specifika potential och utmaningar. I Huddinge kommuns arkitekturstrategi tar sig detta uttryck genom tre övergripande utgångspunkter:

1.1 Prioritering av strategiska platser

Här beskrivs hur kommunen prioriterar utveckling av platser och byggnader som är särskilt viktiga för sitt närområde och kommunens identitet.

1.2 Att ta vara på och utveckla kvaliteter

Här beskrivs Huddinges karaktärsdrag och kvaliteter för olika bebyggelsetypologier. Efter beskrivning av respektive bebyggelsetypologi anges kvaliteter som bör hanteras och utvecklas, samt önskvärd inriktning vid komplettering i olika typer av områden.

1.3 Att läka

Här beskrivs några brister i bebyggelsemiljön som kommunen önskar bygga bort eller förbättra i samband med stadsutveckling.

2. Utveckla platsen

När det första steget har gjorts har platsens viktigaste förutsättningar identifierats. Steg 2 utgörs av skapandet av det nya och hur det ska införlivas i sammanhanget särskilt utifrån sex teman. I steg 2 fokuseras på hur det enskilda projektet kan bidra till platsens utveckling. Följande teman har identifierats i Huddinge som särskilt viktiga att beakta för att utveckla platsen på ett bra sätt för att skapa attraktiva och levande stadsmiljöer:

- Det publika rummet
- Historiska spår
- Skala och täthet
- Rörelser och stråk
- Blåa och gröna rum
- Inkluderande rum

Remissinstansernas synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning skickade förslaget till arkitekturstrategi på remiss i februari 2019. Förslaget remitterades till Huddinge kommuns nämnder, myndigheter, andra kommuner, intresseorganisationer med flera. Vilka dessa är återfinns i sändlistan tillhörande remissammanställningen, *bilaga 2* till detta tjänsteutlåtande. Remissperioden pågick till den 16 juni 2019.

Förvaltningen har mottagit totalt 16 stycken skriftliga synpunkter, varav två är från privatpersoner.

Datum
2020-01-29Diarienummer
KS-2019/407.313

Överlag ses det som mycket positivt att Huddinge kommun tar fram en arkitekturstrategi. De flesta remissvar är positiva till det strategiska dokumentets syfte och upplägg.

Revideringar efter remiss

Utifrån remissinstansernas synpunkter har kommunstyrelsens förvaltning sammanfattningsvis gjort följande ändringar i arkitekturstrategin:

Tveksamma riktlinjer har setts över och riktlinjerna har gjorts tydligare och mer renodlade. Inledningen på arkitekturstrategin har setts över och skrivits om för att förtydliga dokumentets status och användning. Ett särskilt förtydligande som gjorts är att arkitekturstrategin inte syftar till att ersätta avvägningar i specifika projekt och att det heller inte föregår andra kommunala styrdokument.

I remissversionen av arkitekturstrategin utgjordes analysmodellen av fyra steg. Dessa har efter inkomna synpunkter arbetats om och blivit två steg. Innehållet är detsamma men modellen har förtydligats. De tre första stegen har slagits ihop till steg 1 som nu kallas "*Utgå ifrån platsen*". Det som tidigare var steg fyra, skapa nytt, utgör nu steg 2 och kallas "*Utveckla platsen*". Användningen av dokumentet bör på detta sätt bli än tydligare. All stadsutveckling ska utgå ifrån platsen, och när vi landar i att det sker på rätt sätt – ska platsen utvecklas.

Fortsatt arbete med gestaltningsfrågorna

För att ytterligare konkretisera arkitekturstrategin och dess ambitioner arbetar plansektionen, tillsammans med berörda sektioner och förvaltningar, fram ett internt verktyg där metoden för, när och hur kommunen arbetar med gestaltningsfrågor i samhällsbyggnadsprocessen framgår. Arbetet ska resultera i en metodhandbok för gestaltningsfrågorna. Den ska i första hand användas internt av kommunens handläggare under hela samhällsbyggnadsprocessen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att arkitekturstrategin är ett angeläget styrdokument som tydligt belyser kommunens mål och hållning i gestaltningsfrågor.

Kommunen har en central roll för att kunna säkra de långsiktigt hållbara arkitektoniska värdena i kommunen. De främsta framgångsfaktorerna bedöms vara det politiska ledarskapet, en tydlig vision och målbild för vilka värden arkitekturen ska bidra med, liksom en utvecklad samverkan och dialog internt och externt med alla aktörer i samhällsbyggnadsprocessen. För att kunna genomföra detta utgör arkitekturstrategin ett verktyg. Framtagande av arkitekturstrategin följer också den nationella arkitekturpolicy med nya nationella mål för form, design och arkitektur som antogs i maj 2018. Kommunstyrelsens förvaltning föreslår att arkitekturstrategin för Huddinge kommun antas.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Arkitekturstrategin vill visa att god gestaltning i första hand handlar om medvetna avvägningar som inte är kostnadsdrivande per automatik.

Datum
2020-01-29

Diarienummer
KS-2019/407.313

Genom att tidigt definiera syftet med projektet ska inblandande parter nå en gemensam målbild och på så sätt konkretisera projektet. Det blir också nödvändigt att inhämta kunskap och prioritera. Att bygga med hög kvalitet behöver inte medföra högre kostnader om man redan från start arbetar in de, för platsen, önskade kvaliteterna.

En gestaltning av hög kvalitet är en investering i alla hållbarhetens dimensioner. Om kortsiktiga ekonomiska aspekter överordnas andra hänsyn kan samhällets långsiktiga hållbarhet riskeras, inte minst vad gäller möjligheterna till ekologisk balans. En gestaltungsprocess där ett miljömässigt perspektiv står i förgrunden kan ge stora vinster i form av en effektiv energi- och resursanvändning, materialval som inte belastar naturmiljön och vardagsmiljöer fria från farliga kemiska ämnen. Antagandet av arkitekturstrategin medför inte några juridiska eller ekonomiska konsekvenser.

Camilla Broo
Kommundirektör

Heléne Hill
Samhällsbyggnadsdirektör

Bilagor

Bilaga 1. Huddinge kommuns arkitekturstrategi

Bilaga 2. Remissynpunkter

Beslutet ska skickas till

Remissinstanserna